

[Handelsministeren.]

end andre. Man satte i Virkeligheden en Maksimaludlaansrente. Men nu er vel ogsaa dette opgivet. Jeg tillader mig at spørge, om Venstre ved den Overenskomst, som Venstre har sluttet med de Konservative, ogsaa opgiver Kravet om Udlaansrentens Begrænsning og Kontrol med Udlaansrenten. Det er jo en kendt Sag, at der er tilvejebragt en Haandfæstning med Hensyn til Indlaansrenten; den skal være fri i Banker og Sparekasser. Men herefter maa det være tilladt at spørge: hvad saa med Udlaansrenten, er denne Overenskomst mellem Venstre og de Konservative videregaaende, er Venstre frit stillet i Henseende til Krav om Udlaansrentens Begrænsning, efter at Venstre nu faktisk har givet de Konservative Tilsagn om, at der ikke maa røres ved Indlaansrenten, medmindre der er Enighed derom mellem Venstre og de Konservative? Som bekendt har vi Forslag om en Bestemmelse om Udlaansrenten, men det er blevet afvist af baade de Konservative og Venstre. Nu er det saa, jeg vil spørge Venstre, om man i det hele taget har opgivet ethvert Forsøg paa at holde Udlaansrenten nede.

At Udlaansrenten og Indlaansrenten vil stige efter det, der her søges gennemført, kan ingen være i Tvivl om. Renten vil stige for Indlaanenes Vedkommende; det er jo det, man ønsker, det er det, som Bankerne og Sparekasserne, navnlig Sparekasserne, har krævet. Men at Renten ogsaa vil stige for Udlaanenes Vedkommende, er en Selvfølge, for naar Banker og Sparekasser skal betale mere for deres Indskud, maa de nødvendigvis kræve større Betaling for de Penge, de laaner ud. Altsaa, Udlaansrenten vil som den logiske Følge af, at man giver fri Bane for Indlaansrentens Fastsættelse, stige. Men ikke nok dermed, ogsaa Renten for Obligationslaanene vil stige. Den vil naturligvis ikke stige for de Obligationslaan, der er stiftet, men den vil stige for dem, der skal stiftes fra nu af og i Fremtiden. For at indse dette behøver man blot at se paa Kursfaldet, saaledes som det har formet sig paa Københavns Børs for Kreditforeningernes Kasseobligationer i Gaar og i Dag. 4 pCt.s Kasseobligationer i de aabne Serier er for en stor Dels Vedkommende allerede gaaet saa langt ned, at de Folk, der nu skal i Vej i produktiv Virksomhed, det være sig i Landbrug eller paa anden Maade, med Støtte af Obligationslaan, af Kreditforeningslaan, vil paa de 4 pCt.s Laan, som de kan opnaa — det er jo de eneste, de

kan optage i Øjeblikket —, lide et Tab paa mindst 25 pCt., saaledes at de af hver 100 Kr., de laaner, kun faar 75 Kr. udbetalt.

Jeg gør i denne Forbindelse opmærksom paa, at Vest- og sønderjydske Kreditforening, 4 pCt., 10de Serie, i Dag er noteret til 78, og naar dertil kommer Omkostningerne ved Laanets Stiftelse, vil man se, at Laantagerne endda skal se sig vel for, om de nøjes med et Tab paa 25 pCt. Disse 4 pCt.s, 10de Serie, Kasseobligationer er dalet med $1\frac{1}{4}$ pCt. i Dag, foruden hvad de dalede i Gaar, og det er ganske afgjort en direkte Følge af den Politik, man nu er ved at praktisere. Men endnu værre er det for Sønderjyllands Kreditforening. Sønderjyllands Kreditforenings 4 pCt., 7de Serie, er nede i $77\frac{3}{4}$. Der er ogsaa en Nedgang i Kursen paa $1\frac{1}{4}$ pCt. i Dag. Jeg tror dog, jeg vil henlede de ærede Medlemmer af Venstres Opmærksomhed paa dette Forhold og henstille endnu en Gang til Overvejelse, om de mener, det er forsvareligt at fortsætte paa den Bane, som man her er traadt ind paa. Fortsætter man, ja, saa tror jeg, at alle Bestræbelser for at holde Obligationskurserne blot nogenlunde oppe, saaledes at nye Debitorer kan siges at være blot nogenlunde rimeligt stillet, naar de skal stifte Laan, maa siges at være omsonst. Det er navnlig de unge, som skal etableres, der kommer til at bløde for dette.

Jeg ser nok af Betænkningen, at Flerallet er af den Opfattelse, at man nu godt kan have Tillid til, at Banker og Sparekasser vil føre en fornuftig Rentepolitik. Jeg tillader mig med den højtærede Formands Tilladelse at citere blot en 6—7 Linier af Betænkningen. Der staar:

„Man gaar ud fra og tror med Sikkerhed at vide, at der efter den nævnte Dato“ — det er 15. Juli — „fra de paa-gældende Institutioners Side vil blive ført en Rentepolitik over for Indskydere og Laantagere, som i Betragtning af det fuldkomne Skibbrud, som Bestræbelserne for almindelig Rentereduktion gennem Konvertering har lidt, er fuldt forsvarelig.“

En saadan Tillid har ikke tidligere været til Stede. Man har ikke haft Tillid til og kunde ikke have Tillid til, at Indlaansrenten vilde blive holdt nede i Banker og Sparekasser paa en saadan Maade, at man kunde have billige Udlaansmidler. Hvis man havde haft Tillid hertil, behøvede man jo ikke at lovgive. Det faktiske Forhold var, at alle Bestræbelser for at opnaa en alminde-